

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR KARŞIYAKA BELEDİYESİ

2020 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7. DENETİM BULGULARI.....	14
8. EKLER.....	54

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	5
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 8: Değer Artışına Neden Olan Harcamalar	15
Tablo 9: Karşiyaka Belediyesi 21/f ve 22/d Doğrudan Temin Limitleri	32
Tablo 10: İhale Türleri Dağılımı	33
Tablo 11: Kameraman Olarak İstihdam Edilen Personelin Çalışma Süreleri	41
Tablo 12: Tahsilat Oranı Düşük Olan Gelirler	44

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi
2. Ekonomik Değer Taşıyan Bazı Bilgisayar Yazılımlarının Haklar Hesabında Takip Edilmemesi
3. Banka Kredileri Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması
4. Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında İzlenen Varlıkların Amortismanına Tabi Tutulmaması
5. Yapı Denetim Payının Gelir Hesaplarına Aktarılmaması
6. Satışı Yapılan Taşınmazların Kayıtlı Değeri Yerine Satış Bedeli Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması
7. Tahsise Konu Olan Arazi, Arsa ve Binaların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması
8. Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Vadeli Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi
2. Belediye Mülkiyetindeki Bazı Taşınmazların Pazarlık Usulü İle İhale Edilmesi
3. Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Yapılan Taşınmaz Tahsislerinde Süre Sınırına Uyulmaması
4. Belediye Sınırları İçerisinde Yapılmış Olan Kamulaştırma İşlemlerine İlişkin Bilgilerin Tapu İdaresinden Alınmaması
5. Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulüyle Yapılan Mal Alımlarının ve Yapım İşlerinin Yasal Sınırı Aşması ve Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşünün Alınmaması
6. Doğrudan Temin Suretiyle Gerçekleştirilen Hizmet Alımı ve Yapım İş Ödemeleri İçerisinde Hakediş Raporlarının Bulunmaması
7. İhtiyaçların Karşılmasında İhale Usulleri Yerine Doğrudan Temin Yönteminin Yaygın Olarak Kullanılması

8. Özel Hakka Sahip Olmayan Kişilerden Doğrudan Temin Suretiyle Hizmet Alımı Yapılması
9. Avukatlık Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımında Mevzuata Uyulmaması
10. Mesleki Uygulamalı Sınav Yapılmadan Kameraman Kadrosuna Alım Yapılması
11. Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması
12. Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetvelini Oluşturan Gelir Kalemlerinden Bazılarının Tahakkuk Tahsilat Oranının Düşük Seviyede Gerçekleşmesi
13. Gecekondu Fonu Hesabına Aktarılan Payların Amacı Dışında Kullanılması
14. Büyükşehir Belediyesinin İlçe Sınırları İçerisindeki Kazılardan Elde Ettiği Gelirlerden Belediyeye Aktarması Gereken Tutarlara İlişkin Takibin Yapılmaması
15. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması
16. Yeniden Değerleme Oranı Kadar Artırılması Gereken Bazı Vergi ve Harçların Güncellenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Karşıyaka Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su ve atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Karşıyaka Belediyesinin karar organı olan 37 Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 38 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Karşıyaka Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 6 adet birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, İç Denetim Birimi, Teftiş Kurulu Müdürlüğü , Zabıta Müdürlüğü ,Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü ile Hukuk İşleri Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı, memurlar arasından atanan beş adet başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından görevlendirilen bir adet başkan yardımcısı bulunmaktadır. Belediyenin 35 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	700	385
Sözleşmeli Personel	-	52
Kadrolu İşçi	248	39
Geçici İşçi	-	-
Toplam	948	476
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	1384

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam 3 adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Karşıyaka Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Karşıyaka Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile

gerçekleşme rakamları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Ko d1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek ve Olağanüstü Bütçe ile Eklenen (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	60.023.000,00	0,00	9.310.750,00 / 692.000	68.641.750,00	63.935.810,35	4.705.939,65	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	7.638.000,00	0,00	1.239.850,00 / 50.000	8.827.850,00	7.738.519,17	1.089.330,83	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	209.169,04	225.133.000,00	2.182.810,79	17.816.420,00 / 16.370.758,83	228.970.641,00	211.229.988,61	17.598.068,02	142.584,37
04	Faiz Giderleri	0,00	7.000.000,00	0,00	6.000.000,00	13.000.000,00	9.987.006,06	3.012.993,94	0,00
05	Cari Transferler	0,00	5.574.000,00	150.000,00	3.313.858,33 / 272.720,00	8.765.138,83	8.455.254,44	309.884,39	0,00
06	Sermaye Giderleri	241.904,30	10.166.000,00	49.205.046,57	5.315.200,00 / 10.359.000,00	54.569.150,87	40.074.536,16	14.247.663,84	246.950,87
07	Sermaye Transferleri	0,00	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00	1.000,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	20.000.000,00	0,00	23.000,00	20.023.000,00	20.022.450,72	549,28	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	16.100.000,00	0,00	15.274.600,00	825.400,00	0,000	825.400,00	0,00
Toplam		451.073,34	351.635.000,00	51.537.857,36	43.019.078,83 / 43.019.078,83	403.623.930,70	361.443.565,51	41.790.829,95	389.535,24

Karşıyaka Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 351.635.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden 451.073,34 TL yıl içinde eklenen ödenekle birlikte 2020 yılı ödenek toplamı 403.623.930,70 TL olmuştur. Yıl içinde 361.443.565,51 TL Bütçe Gideri yapılmış, 41.790.829,95 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 389.535,24 TL ödenek ise 2021 yılına devretmiştir.

Karşıyaka Belediyesinin 2020 yılı Bütçesi “(A) Ödenek Cetvelinde” 351.635.000,00 TL ödenek, “(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması” cetvelinde ise 321.635.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma, borç ödemeleri ve likidite amaçlı banka hesabında tutulan nakit karşılığı ile gösterilen 30.000.000,00 TL ile giderilmiş olup bütçe denkliliği sağlanmıştır.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
01- Vergi Gelirleri	133.464.000,00	98.132.198,12	2.125.620,44	96.006.577,68	71	30
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	47.793.000,00	46.170.116,56	223.246,35	45.946.870,21	96	14
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	1.837.857,36	715.310,29	0	715.310,29	39	1
05- Diğer Gelirler	104.453.000,00	120.551.388,19	265.702,11	120.285.686,08	115	38
06- Sermaye Gelirleri	85.645.000,00	57.118.252,15	4.458,60	57.113.793,55	66	17
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
09- Red ve İadeler	-20.000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
Toplam	373.172.857,36	322.687.265,31	2.619.027,50	320.068.237,81	85.76	100

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri % 85.76 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (% 71) ve teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (% 96), sermaye gelirleri ise (% 66) ile beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01- Personel Giderleri	68.641.750,00	63.935.810,35	93	16
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	8.827.850,00	7.738.519,17	87	2
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	228.970.641,00	211.229.988,61	92	52
04- Faiz Gideri	13.000.000,00	9.987.006,06	77	3
05- Cari Transferler	8.765.138,83	8.455.254,44	96	3
06- Sermaye Giderleri	54.569.150,87	40.074.536,16	73	10
07- Sermaye Transferleri	1.000	0,00	0	-
08- Borç Verme	20.023.000,00	20.022.450,72	99	5
09- Yedek Ödenekler	16.100.000,00	-	-	-
Toplam	403.623.930,70	361.443.565,51	89.54	100

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri % 89.54 seviyesinde gerçekleşmiştir. Tüm giderler beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	74.400.576,50	92.454.418,48	98.132.198,12	24	6
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	35.184.644,17	43.056.695,14	46.170.116,56	22	7
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	894.513,30	1.371.183,64	715.310,29	53	-47
Diğer Gelirler	92.569.132,90	103.193.839,91	120.551.388,19	11	16
Sermaye Gelirleri	4.631.577,28	6.365.240,42	57.118.252,15	37	797
Toplam	207.680.444,15	246.441.377,59	322.687.265,31	18	30
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	1.137.134,96	2.566.169,77	2.619.027,50	125	2
Net Toplam	206.543.309,19	243.875.207,82	320.068.237,81	18	30

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 76.193.029,99 TL'lik (%31.24) artış göstermiştir. Bu çerçevede; alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 655.873,35 TL (%47) azalış olmasına rağmen; vergi gelirlerinde 5.677.779,64 TL (%6.14), diğer gelirlerde 17.357.548,38 TL (%16.82) ve sermaye gelirlerinde 50.753.011,73 TL (%797.34) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	43.000.883,83	54.510.898,22	63.935.810,35	26.76	17.28
SGK Devlet Prim Giderleri	5.400.641,39	6.498.619,09	7.738.519,17	20.33	19.07
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	177.247.072,39	179.204.091,27	211.229.988,61	1.10	17.87
Faiz Giderleri	11.562.531,82	15.603.627,50	9.987.006,06	34.94	-35
Cari Transferler	7.760.402,75	6.773.448,13	8.455.254,44	-12	24.82
Sermaye Giderleri	14.844.980,13	2.887.595,16	40.074.536,16	-80	1287
Sermaye Transferleri	-	-	0,00	-	-
Borç Verme	4.951.297,86	5.911.825,44	20.022.450,72	19.39	238
Toplam	264.767.810,17	271.390.104,71	361.443.565,51	2,5	33.18

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 90.053.460,80 TL (%33.18) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2020 yılında personel giderlerinin 9.424.912,13 TL (%17.28), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 1.239.900,08 TL (%19.07) arttığı görülmektedir. Personel harcaması niteliğindeki bu giderlerin artışı nakil gelen personel ve toplu iş sözleşmesi gereği yapılan arttırmılardan kaynaklanmıştır.

Mal alım ve hizmet giderlerinde 32.025.897,34 TL'lik (%17,87), sermaye giderlerinde 37.186.941,00 TL'lik (%1287) artış olmuş, buna karşın faiz giderlerinde 5.616.621,44 TL'lik (%35) bir azalış olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 304.498.397,50 TL, Faaliyet Geliri 313.312.385,60 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 8.813.988,10 TL olarak gerçekleşmiştir.

Karşıyaka Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Kent Aş.	116.741.088,68	112.071.401,00	96
2	Karşıyaka Belediye PersonelA.Ş.	200.000,00	200.000,00	100
3	Kordelion İşl.A.Ş.	123.570.000,00	123.570.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Karşıyaka Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması

gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Karşıyaka Belediyesinin iç kontrol sistemi hakkında bilgi edinilmesi amacıyla; ilgili mevzuat, kurum faaliyet raporu ve düzenlilik denetim rehberinde yer alan iç kontrol sistemi değerlendirme formu esas alınarak yapılan inceleme sonucunda iç kontrol sistemi ile ilgili

olarak tespit edilen hususlar aşağıda belirtilmiştir.

- Belediyenin organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar müdürlükler için açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir.
- Tüm birimlerin mali karar ve işlemlerin iş süreçleri, iş akış şemaları ve iş tanımları hazırlanarak, üst yöneticinin onayı ile yürürlüğe konulmuştur.
- Yetki devirleri ve sınırları yazılı olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda; kurumda yetkiler tanımlanmış yetki devrine ilişkin usul ve esaslar belirlenerek müdürlüklerin çalışma yönetmelikleri ve imza yetkisi yönergesi hazırlanmıştır.
- İdare yaptığı görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesini dikkate almakta ve konu çerçevesinde çalışmalarını sürdürmektedir.
- İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı, Üst yöneticinin onayıyla oluşturulan hazırlık grubu tarafından 2016 yılında hazırlanmış olup tüm birimlere gönderilmiş ve belediyenin web sayfasında da yayımlanmıştır. 2016 yılı İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (18 kamu iç kontrol standardı ve bu standartları sağlayan 79 genel şartı içerecek şekilde) hazırlanmıştır.2020 yılı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı çalışmaları devam etmektedir. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen standartların dışında, kurum tarafından iç kontrollere yönelik olarak belirlenmiş ilave politika ve prosedürler bulunmamaktadır.
- İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır.
- Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Ancak yazılı olarak belirlenip duyurulan insan kaynaklarını politika belgesinin uygulanmasında kurum içerisinde yetersizlikler mevcuttur.
- Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.
- Kurumda ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlaması sistemli bir şekilde yapılmamaktadır.
- 2020-2024 Stratejik Planı, 5018 sayılı Kanun, Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu, belediyeler için hazırlanan Stratejik Planlama Rehberine uygun olarak hazırlanmıştır. Stratejik Plan hazırlık çalışmaları belediye başkanı başkanlığında, tüm birimlerin aktif katılım ve katkılarıyla strateji geliştirme biriminin koordinatörlüğünde

yürütülmüş ve belediyenin kendi çalışanları tarafından hazırlanmıştır. Stratejik planının hazırlanması için hizmet alımı yapılmamıştır.

- Belediye 2020 yılı Performans Programını içerik olarak mevzuata uygun hazırlamıştır. Performans programı idarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içermektedir. Belediyenin bütçesi performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirilmiştir. Belediye, bütçesi ile program ve proje bazında kaynak tahsislerini, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayandırarak 2020-2024 stratejik planını oluşturmuştur.
- İdare kurumsal risklerini belirleyerek stratejik planda yer vermiş ancak riskler tespit edildikten sonra tüm riskler kayıt altına alınmamıştır. Kamu İç Kontrol Rehberinin ekindeki "Risk Kayıt Formu" ve "Konsolide Risk Raporları" doldurulmamıştır.
- İdare iç kontrol risklerini belirlememiştir.
- İdare risklerin değerlendirmesini yapmamış ve idarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlememiştir.
- Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulma çalışmaları başlatılmış ancak tamamlanmamıştır. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda bulunan hususların kontrolü için 16.04.2019 tarihinde ön mali kontrol görevlisi atanmıştır. Kurumun 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında yapılacak mal, hizmet ve yapım işleri ile ilgili alımlar için değerlendirme komisyonu kurulmuş ve işlemlerle ilgili yol haritası birimlere bildirilmiştir. Belediyenin İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi bulunmamaktadır. Ancak İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda yer alan limitleri aşan tüm taahhüt ve sözleşme tasarıları ön mali kontrole tabi tutulmaktadır. Ön mali kontrole gönderilmeyen taahhüt ve sözleşme tasarıları var ise bu durum üst yönetime raporlanmamaktadır. Ön mali kontrol sonucunda uygun görüş verilmediği halde harcama yetkilileri tarafından gerçekleştirilen mali işlemler yoktur. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda yer alan ve ön mali kontrole tabi mali karar ve işlemlerin dışında ön mali kontrole tabi karar ve işlemler belirlenmemiştir. Ön mali kontrol görevini yürüten personelin mali işlem sürecinde görev almasını engelleyen herhangi bir önlem alınmamıştır.
- Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üreten ve analiz yapma imkânı sunan KARBİL yönetim bilgi sistemi kullanılmaktadır.

- 5018 sayılı Kanun kapsamında, belediye başkanı ve bütçeyle ödenek tahsis edilen harcama yetkilileri tarafından, hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, içerik olarak mevzuata uygun hazırlanan idare faaliyet raporu belediyenin web sitesinde yayımlanmıştır. İdare faaliyet raporu, harcama yetkilileri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını esas alarak hazırlanmış olup faaliyet sonuçlarını ve değerlendirmelerini içermektedir.
- Kurumda veri kayıt ve dosyalama sistemi mevcut değildir.
- Mevcut bilgi yönetim sistemleri bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde dizayn edilmemiştir. Sistem verilerin güvenliğini ve korunmasını sağlayamamaktadır. Verilerin, yedekleme ve yeniden yükleme işlemlerini yerine getirmek veya getirilmesini sağlamak, yedeklerin güvenli bir şekilde korunması için gereken tedbirler alınmamıştır.
- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, üst yöneticinin onayı ile 2016 yılında görevlendirilmiştir. 2020 yılı için İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturma çalışmaları devam etmektedir.
- İdarenin birimleri iç kontrol sistemini değerlendirmemekte ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlamamaktadır.
- İç denetim biriminde, 1 dolu, 4 boş toplam 5 iç denetçi kadrosu mevcuttur. Bir iç denetçinin çalışması denetim fonksiyonlarının yerine getirilmesi için yeterli olmamaktadır.
- İç denetim birimi, 2019 yılında tüm müdürlüklerdeki dayanıklı taşınır işlemler sürecine ilişkin 2020 yılında ise taşınır işlemler sürecine ilişkin rapor yazmıştır.
- Üst yönetici ve harcama birimleri iç kontrol güvence beyanını imzalamıştır.

Karşıyaka Belediyesi bünyesinde iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde iç kontrol mevzuatı gereklerinin önemli ölçüde yerine getirildiği görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Karşıyaka Belediyesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi

Kurumun aktifinde kayıtlı duran varlıkların değerini, kullanım süresini ve hizmet kalitesini artıracak şekilde yapılan harcamaların, duran varlıkların değerine ilave edilmesi gerekirken, doğrudan gider kaydedildiği tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Maddi Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamalar" başlıklı 27'nci maddesinde;

"Maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyet, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilir ve amortisman hesaplamasında dikkate alınır. Bunların dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım ve onarım harcamaları gider olarak kaydedilir." denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Maddi Duran Varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemlerin düzenlendiği 187'nci maddesinde bir varlık için yapılan harcamaların varlığın iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veya veriminin artırılması sonucunu doğurması durumunda amortisman hesaplamasının varlığın yeni değeri üzerinden yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Buna göre, kamu idaresinin kullanımında bulunan duran varlıklar edinme tarihindeki maliyet bedelleri ile duran varlık hesaplarına kaydedilmelidir. Söz konusu varlıkların iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veya veriminin artırılması amacı ile yapılan değer artırıcı harcama tutarlarının da bu varlıkların kayıtlı değerlerine ilave edilmesi gerekmektedir. Söz

konusu varlıkların giderleştirilmesi ise, kendilerinden beklenen yararlanma süresi içerisinde amortisman ayırmak sureti ile yapılmalıdır.

Diğer yandan, amortisman ve tükenme paylarına ilişkin açıklamaların yer aldığı 47 sıra no.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin 6'ncı maddesinde;

“... (2) Ancak, maliyet bedeli, 28/12/2006 tarihli ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan *Taşınır Mal Yönetmeliği*2nin eki listede yer alan dayanıklı taşınırların her biri için 14.000 TL'yi, 13/9/2006 tarihli ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikte* yer alan taşınmazlar için 34.000 TL'yi aşmayan duran varlıklar ile tutarına bakılmaksızın *Maddi Olmayan Duran Varlıklar ve Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranı % 100 olarak belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle maliyet bedeli bu tutarlara kadar olan duran varlıklar, hesaplara alındığı yılın sonunda tamamen amorti edilir.*

(3) *Hesaplarda kayıtlı duran varlıklar için yapılan harcamalardan yukarıda belirtilen limitleri aşanlar değer artırıcı harcama olarak kabul edilir.*” denilmektedir.

Buna göre, taşınırlar için yapılan ve 14.000,00 TL'yi aşan harcamalar ile taşınmazlar için yapılan ve 34.000,00 TL'yi aşan harcamaların değer artırıcı harcama olarak kabul edilmesi gerekmektedir.

2020 yılı içerisinde duran varlıkların değerini artırıcı nitelikte 34.000 TL'yi aşan değer artırıcı harcamalar aşağıda tabloda gösterilmiştir.

Tablo 8: Değer Artışına Neden Olan Harcamalar

Gider Kodu	Gider Hesap Adı	Gider Tutarı
630.03.08.01.90	Diğer Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	824.420,16 TL
630.03.08.03.01	Sosyal Tesis Bakım ve Onarım Giderleri	602.173,44 TL
630.03.08.06.01	Yol Yapım Bakım ve Onarım Giderleri	842.820,06 TL
	TOPLAM	2.269.413,66 TL

2020 yılı içerisinde belediyeye ait duran varlıklar için ömürlerini uzatacak ve verimlerini artıracak şekilde toplam 2.269.413,66 TL tutarında bakım onarım harcaması yapılmış olup, harcama tutarlarının ait oldukları varlıkların değeri ile ilişkilendirilmeksizin 630-

Giderler Hesabına kaydedilerek giderleştirilmesi, mali tablolarında 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenler ile 252-Binalar Hesaplarının bu tutar kadar noksan; 630- Giderler Hesabının ise, aynı tutar kadar fazla görünmesine yol açmaktadır.

BULGU 2: Ekonomik Değer Taşıyan Bazı Bilgisayar Yazılımlarının Haklar Hesabında Takip Edilmemesi

Belediyenin maddi olmayan duran varlık niteliğinde olan bazı bilgisayar yazılımlarının 260 Haklar Hesabında izlenmeyip doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 210'uncu maddesinde, 260 Haklar Hesabının bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Adı geçen Yönetmelik'in 214'üncü maddesine göre, hakların maliyet bedellerinin, kullanılabilecekleri süre içerisinde yok edilmesini izlemek için 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabının kullanılması gerekmektedir.

04.11.2015 tarihli ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin 6'ncı maddesinde, Maddi Olmayan Duran Varlıklar ve Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranının %100 olduğu belirtilmiştir. Yani, haklar hesabında takip edilen maddi olmayan duran varlıklar, hesaplara alındığı yıl sonunda tamamen amorti edilmelidir.

Yapılan inceleme sonucunda, toplam 96.943,96 TL maliyet değerindeki bilgisayar yazılımı alımlarının 260 Haklar Hesabına kaydedilmeyip doğrudan 630.03.07.02.01 Giderler Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Satın alınan yazılım ve lisansların doğrudan giderleştirilmesi sonucunda, sene sonu bilançosunda 260 Haklar Hesabı ve 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabında 53.100,00 TL eksik gösterilmek suretiyle hataya neden olunmuştur.

BULGU 3: Banka Kredileri Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

Belediyenin kullanmış olduğu kredilere ilişkin itfa tabloları ile bilanço kayıtlarının farklı olması sonucu kredi borçlarının 300- 400 Banka Kredileri Hesabına hatalı kaydedildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 232'nci maddesine göre; 300 Banka Kredileri Hesabı, kurumca banka ve diğer finans kuruluşlarından sağlanan kısa vadeli kredilere ilişkin tutarlar ve bu tutarlara eklenen kur farkları ile 400 Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için kullanılır.

Bu hesaba ilişkin borç ve alacak kayıtlarının neler olacağı ise Yönetmelik'in 233'üncü maddesinde sayılmıştır. Buna göre;

“a) Alacak

1) 400 Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba alacak, 400 Banka Kredileri Hesabına borç kaydedilir.

2) Gerek İller Bankasından gerekse diğer bankalardan alınan borç tutarlarının vadesinin bir yıl veya faaliyet dönemiyle sınırlı olması koşuluyla bu hesaba alacak, banka veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.

3) İller Bankasının, kurum adına yaptığı işlemlerden doğan alacakları vadesinin bir yıl veya faaliyet dönemiyle sınırlı olması koşuluyla bu hesaba alacak, yapılan iş aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili duran varlık hesabına veya 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) İller Bankasından alınan borçlara karşılık İller Bankasınca kurum paylarından mahsubu yapılan tutarlardan anapara tutarı bu hesaba borç, faiz tutarının içinde bulunulan yıla ilişkin olan kısmı 630 Giderler Hesabına, geçmiş yıl/yıllara ilişkin olan kısmı ise 381 Gider Tahakkukları Hesabına borç, paylardan borç mahsubu yapıldıktan sonra gönderilen tutar 102 Banka Hesabına borç, o ayki toplam kurum payı 600 Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan faiz tutarı 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak, kurum payı toplamı 805 Gelir Yansıtma hesabına borç, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.

2) Nakit olarak ödenen anapara tutarı bu hesaba, faiz tutarının içinde bulunulan yıla ilişkin olan kısmı 630 Giderler Hesabına, geçmiş yıl/yıllara ilişkin olan kısmı ise 381 Gider Tahakkukları Hesabına borç, ödeme toplamı 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri

Hesabına alacak, diğer taraftan faiz tutarı 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.”

Yönetmelik’in 301’nci maddesine göre; 400 Banka Kredileri Hesabı, kurumun banka ve diğer finans kuruluşlarına olan vadesi bir yıldan fazla borçlarının izlenmesi için kullanılır. Yönetmelik’in 302’nci maddesinde bu hesabın alacak ve borcuna yapılacak kayıtlar sıralanmıştır. Buna göre;

“a) Alacak

1) Gerek İller Bankasından alınan gerekse diğer bankalardan alınan borç tutarlarından vadesi bir yıldan az olan tutarlar 300 Banka Kredileri Hesabına, vadesi sonraki dönemleri ilgilendiren tutarlar bu hesaba alacak, 102 Banka Hesabına veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.

2) İller Bankasının kurum adına yaptığı işlemlerden doğan alacakları bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

b) Borç

1) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba borç, 300 Banka Kredileri Hesabına alacak kaydedilir.”

Yapılan incelemede Belediyenin kullanmış olduğu kredilere ilişkin itfa tablolarındaki tutarların, muhasebe kayıtlarına Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yansıtılmamış olması sebebiyle, Belediyenin borçlarının bilançoda/kesin mizanda olması gerekenden farklı görüldüğü anlaşılmıştır.

300-400 banka kredileri hesaplarının bilançoda yer alan anapara tutarları ile idareden temin edilen itfa tablolarındaki tutarların karşılaştırılması sonucunda, İller Bankasına olan borç tutarının itfa tablosunda 9.990.443,79 TL iken, bilançoda 7.009.132,72 TL, ticari banka borçlarının itfa tablosunda 36.486.445,54 TL iken, kesin mizanda 35.131.404,04 TL olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle 300-400 banka kredileri hesapları bilançoda 4.336.352,57 TL eksik görülmektedir.

Belediyenin kredi borçlarının hatalı muhasebeleştirilmesi, kesin mizan ve bilançoda hataya yol açmaktadır. Kredi borçlarının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne uygun olarak muhasebeleştirilerek, mali tabloların gerçek durumu yansıtması sağlanmalıdır.

BULGU 4: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında İzlenilen Varlıkların Amortismanına Tabi Tutulmaması

Çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren amortismanına tabi maddi duran varlıklardan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenler, amortismanına tabi tutulmamaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 224'üncü maddesinde 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 225'inci maddesinde ise; kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarının ise 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

47 Sıra Numaralı Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin Tebliğ'in "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin yedinci fıkrasında çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren amortismanına tabi maddi duran varlıklardan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenlerin, amortismanına tabi tutulmamış kısmının tamamının amortismanına tabi tutulacağı ifade edilmiştir.

Söz konusu Tebliğ'in "Amortisman ve tükenme payının muhasebeleştirilmesi" başlıklı 8'inci maddesinde ise; ayrılan amortisman ve tükenme paylarının, 630 Giderler Hesabına borç, ilgisine göre 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 278 Birikmiş Tükenme Payları Hesabı veya 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedileceği hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre; 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenilmesine karar verilen maddi duran varlıkların amortismanına tabi tutulmamış kısmının tamamının dönem sonunda amortismanına tabi tutulması gerekmektedir. Söz konusu husus uyarınca bilançoda 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi

Duran Varlıklar Hesabının borç kalanı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının alacak kalanının birbirine eşit olması gerekmektedir.

Belediyenin 2020 yılı Bilançosunda 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı 4.794.571,09 TL, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ise 4.662.232,37 TL olarak görünmekte olup, hurdaya ayrılan taşınmazların tamamı için amortisman ayrılmaması sonucunda 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı 132.338,72 TL kadar eksik gösterilmek suretiyle hataya neden olunmuştur.

BULGU 5: Yapı Denetim Payının Gelir Hesaplarına Aktarılmaması

Karşıyaka Belediyesinin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, yapı denetim payının 333 Emanetler Hesabında muhasebeleştirildiği fakat gelir hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür.

4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un "*Yapı denetimi hizmet sözleşmeleri*" başlıklı 5'inci maddesinin son fıkrasında; "*Yapı denetim hizmet bedeli, yapı denetim kuruluşlarının hizmet bedellerinin ödenmesinde kullanılmak üzere yapı sahibince il muhasebe birimlerinde açılacak emanet nitelikli hesaba yatırılır. Yatırılan tutarların %3'ü ruhsatı veren idarenin, %3'ü Bakanlık bünyesinde bulunan döner sermaye işletmesinin hesabına aktarılır.*" denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükmü çerçevesinde yapı denetim payı altında emanet hesaplarında bekletilen tutarlar, belediyenin yapı ruhsatı veren idare olması nedeniyle muhasebe müdürlüklerince gönderilen paylar olup, bu tutarların ait oldukları dönem itibariyle gelir hesaplarına aktarılması gerekmektedir.

İdarenin hizmet bedelleri üzerinden Belediye hesabına yatırılan %3'lük paya ait 344.688,54 TL'lik tutarın kurum tarafından, 333 Emanetler Hesabında muhasebeleştirildiği fakat gelir kaydının yapılmadığı tespit edilmiştir.

BULGU 6: Satışı Yapılan Taşınmazların Kayıtlı Değeri Yerine Satış Bedeli Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması

2020 yılında yapılan taşınmaz satış ihalelerinde, satışı yapılan taşınmazların ilgili maddi duran varlık hesaplarındaki çıkış kayıtlarının taşınmazların kayıtlı değeri üzerinden değil satış bedeli üzerinden yapıldığı ve bu şekilde muhasebe kayıtlarına alındığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 189'uncu maddesinde 250 Arazi ve Arsalar Hesabının işleyişi düzenlenmiştir. Mezkur düzenlemeye göre taşınmaz satışlarına ilişkin yapılacak muhasebe kayıtlarında kayıtlı değer ile satış bedeli arasındaki olumlu farkın 600 Gelirler Hesabında, kayıtlı değer ile satış bedeli arasındaki olumsuz farkın ise 630 Giderler Hesabında gösterilmesi gerekmektedir.

İdare tarafından taşınmaz envanterinin sağlıklı bir şekilde çıkarılması, muhasebe ile taşınmaz bilgi sisteminin entegrasyonunun sağlanması, taşınmaz programı üzerinden taşınmazların kayıtlı değerlerinin açık bir şekilde yer almasını sağlayacak bilgilere yer verilmesi, satışı yapılan taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlardan çıkarılması gerekmektedir. Bu durum hem taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlarda izlenmesi hem de taşınmazlara yönelik mali nitelikteki işlemlerin mevzuata uygun şekilde yerine getirilmesi açısından önem arz etmektedir.

BULGU 7: Tahsise Konu Olan Arazi, Arsa ve Binaların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

Karşıyaka Belediyesine başka kurumlarca tahsis edilen ve belediyenin kullanımında olan arazi ve arsalar ile Belediyenin mülkiyetinde olan arazi ve arsalarından diğer kurumlara tahsis edilenlerin 250 Arazi ve Arsalar Hesabında, Karşıyaka Belediyesine başka kurumlarca tahsis edilen ve Belediyenin kullanımında olan binalar ile Belediyenin mülkiyetinde olan binalardan diğer kurumlara tahsis edilen binaların 252 Binalar Hesabında kayıtlı olmadıkları ve dolayısıyla mali tablolarda yer almadığı tespit edilmiştir.

a) Belediye tarafından başka kurumlara tahsise verilen ve başka kurumlarca belediyeye tahsis edilen arazi ve arsaların muhasebe kayıtlarının yapılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "250 Arazi ve Arsalar Hesabı Hesabın Niteliği" başlıklı 188'inci maddesinde, arazi ve arsalar hesabının, kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı, hesabın işleyişinin anlatıldığı; 189'uncu maddesinde, tahsise konu edilen arazi ve arsaların tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden 250 Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabı'na alacak kaydedileceği, tahsis edilen arazi ve arsalarından tahsisi kaldırılanların maliki kamu idaresinin muhasebe birimince yine 250 No.lu hesaba borç, 500 Net Değer Hesabı'na alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yine 189'uncu maddede, tahsise konu edilen arazi ve arsaların tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden 250 No.lu hesaba alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydedileceği, tahsisli kullanılan arazi ve arsalarından tahsisi kaldırılanların tahsisli kullanan kamu idaresinin muhasebe birimince 250 No.lu hesaba alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Ayrıca, Muhasebat Genel Müdürlüğünün yayınladığı Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planlarında “250.01 Kamu İdaresinin Mülkiyetinde Olanlar, 250.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği ve 250.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar” ibarelerinin bulunduğu görülmektedir.

Diğer taraftan 27.05.2016 tarihli ve 29724 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin yedinci bölümünde; Kurumların muhasebesinin, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin ikinci bölümünde belirlenen ve muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan temel muhasebe kavramları ile faaliyet sonuçları, bütçe uygulama sonuçları, nazım hesaplara ilişkin ilkeler ve varlıklar, yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar ilkelerinden oluşan bilanço ilkeleri ile üçüncü bölümünde belirlenen muhasebe standartları, kurallar ve uygulamalara ilişkin hükümler çerçevesinde yürütüleceği belirtilmiştir.

23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Temel Muhasebe Kavramları ve İlkeleri” başlıklı ikinci bölümünde yer alan “Temel Kavramlar” başlıklı 5'inci maddesinde; Genel yönetim muhasebesinin muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan ve belirtilen kavramlara göre yürütüleceği ifade edilmiş ve tam açıklama kavramı gereğince mali tablolar, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenmelidir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre, tahsise verilen arazi ve arsaların, 250.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar Hesabında izlenmesi ve tahsisli olarak alınan arazi ve arsaların da 250.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesabında takip edilmesi gerekmekte olup; Karşıyaka Belediyesi tarafından söz konusu muhasebe kayıtlarının yapılmadığı dolayısıyla kurumun mali tablolarında yer almadığı anlaşılmıştır.

Bu itibarla, mevzuat hükümleri uyarınca Karşıyaka Belediyesi tarafından tahsise verilen arazi ve arsaların 250.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar Hesabında ve tahsisli

olarak alınan arazi ve arsaların 250.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

b) Belediye tarafından başka kurumlara tahsise verilen ve başka kurumlarca belediyeye tahsis edilen binaların muhasebe kayıtlarının yapılmaması

Kurumun varlıklarına tahsis yoluyla giren binalar ile kurumca başka kurumlara tahsis edilen binaların 252 Binalar Hesabına kayıt edilmesi muhasebe ilkeleri çerçevesinde gereklidir. Ancak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği incelendiğinde 250 Arazi ve Arsalar ve 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri hesaplarının aksine, tahsise alınan ve tahsis edilen binalar için herhangi bir düzenleme olmadığı görülmektedir.

Ancak Muhasebat Genel Müdürlüğünün yayınladığı Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planlarında “252.01 Kamu İdaresinin Mülkiyetinde Olanlar, 252.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği ve 252.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar” ibarelerinin bulunduğu görülmektedir. İçişleri Bakanlığının yayınladığı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği 252 Binalar Hesabında, tahsisler ile ilgili herhangi bir hüküm bulunmamakla beraber, Muhasebat Genel Müdürlüğünün yayınladığı detaylı hesap planlarından tahsisli binaların alt hesaplarda takip edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 04.11.2015 tarihli 47 numaralı Genel Tebliğinin “Tahsisli taşınmazların amortisman işlemleri” başlıklı 7’nci maddesinde;

“(1) Kamu idaresinin mülkiyetinde olup diğer kamu idarelerine tahsis edilmeyen taşınmazların amortisman işlemleri maliki kamu idaresinin muhasebe birimi tarafından, diğer kamu idarelerine tahsis edilen taşınmazların amortisman işlemleri ise taşınmazı kullanan kamu idaresinin muhasebe birimi tarafından 27/12/2014 tarihli ve 29218 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No: 41) Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Detaylı Hesap Planları ile ihdas edilen yardımcı hesap kodları kullanılmak suretiyle yapılır” denilmekte olup; Genel Tebliğ tahsis alınan ve verilen taşınmazların amortisman işlemlerinin hangi kurum tarafından yapılacağını da açıklamaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 7’nci bölümünde; kurumların muhasebesinin, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin ikinci bölümünde belirlenen ve muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan temel muhasebe kavramları ile faaliyet

sonuçları, bütçe uygulama sonuçları, nazım hesaplara ilişkin ilkeler ve varlıklar, yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar ilkelerinden oluşan bilanço ilkeleri ile üçüncü bölümünde belirlenen muhasebe standartları, kurallar ve uygulamalara ilişkin hükümler çerçevesinde yürütüleceği belirtilmiştir.

23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “*Temel Muhasebe Kavramları ve İlkeleri*” başlıklı ikinci bölümünde yer alan “*Temel Kavramlar*” başlıklı 5’inci maddesinde; Genel yönetim muhasebesinin muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan ve belirtilen kavramlara göre yürütüleceği ifade edilmiş ve tam açıklama kavramı gereğince mali tablolar, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenmelidir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre, tahsise verilen binaların, 252.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar Hesabında izlenmesi ve tahsisli olarak alınan binaların da 252.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesabında takip edilmesi gerekmekte olup; Karşıyaka Belediyesi tarafından söz konusu muhasebe kayıtlarının yapılmadığı dolayısıyla kurumun mali tablolarında yer almadığı anlaşılmıştır.

Bu itibarla, mevzuat hükümleri uyarınca Karşıyaka Belediyesi tarafından tahsise verilen binaların 252.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması

Belediye adına tapuda kayıtlı olan bir kısım taşınmazın değer tespitinin yapılmadığı ve ilgili muhasebe hesaplarına kaydedilmediği görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in “Kayıt ve Kontrol İşlemleri” başlıklı 5’inci maddesinde, “*Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır.*” hükmü yer almaktadır. Maddenin devamında ise taşınmazların hangi değer üzerinden kayda alınacağı belirlenmiş, tapuda kayıtlı olan

taşınmazların maliyet bedeli üzerinden veya bu bedel belirlenemiyorsa rayiç değer üzerinden kayda alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Yine aynı Yönetmelik'in "Mevcut Taşınmazların Kaydına İlişkin İşlemler" başlıklı geçici 1'inci maddesinde; maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazların bu değerler üzerinden kayıtlara alınmaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden geçici olarak muhasebe kayıtlarına alınacağı, daha sonra ilgili birimince fiili envanter çalışması yapılan taşınmazların muhasebe kayıtları yapılmak üzere ilgili muhasebe birimine verileceği ve son olarak muhasebe biriminin, kayıtlı taşınmazları ilgili hesaplardan 31.12.2017 tarihi itibarıyla çıkaracağı ve aynı tarihte fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarının yapılacağı düzenlenmiştir.

Taşınmazlar üzerinde yapılan denetimde, belediye adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların değerlerinin belirlenmesine yönelik herhangi bir çalışmanın olmadığı ve ilgili muhasebe hesaplarının da güncel değerleri yansıtmadığı tespit edilmiştir.

Belediye adına tapuda kayıtlı olan ancak değeri hakkında belediye tarafından herhangi bir çalışma yapılmamış olan taşınmazların, Yönetmelik hükümlerine uygun olarak değerlerinin belirlenmesi, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereği de ilgili duran varlık hesaplarının güncel değerlerinin mali tablolarda gösterilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Vadeli Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Yıl içinde elde edilen faiz gelirlerine ilişkin muhasebe kayıtları incelendiğinde; faiz gelirin %15 gelir vergisi stopajı düşülerek net tutar üzerinden muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Gayri safilik ilkesi" başlıklı 39'uncu maddesinde; gelir ve giderlerin, herhangi bir düzenleme ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedileceği ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Faaliyet Sonuçları Tablosu ilkesi" başlıklı 6'ncı maddesinin (a) fıkrasında ise idarelerin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemlerinin tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izleneceği, gelir ve gider hesaplarının da bütçe ile ilgili olsun veya olmasın tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına yönelik gerçekleştirileceği açıklanmıştır.

Buna göre, tahakkuk eden faiz gelirlerinin stopaj kesintisi yapılmadan önceki brüt tutar üzerinden 600.05.01.09.03 Gelirler Hesabında, buna ilişkin olarak stopaj yapılan vergi ve benzeri giderlerin de 630.03.04.03.01 Vergi Ödemeleri ve Benzeri Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Belediye Mülkiyetindeki Bazı Taşınmazların Pazarlık Usulü İle İhale Edilmesi

Belediye mülkiyetindeki yemekhane ve irtibat bürosu olarak kullanılan 2 adet taşınmazın, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51/g maddesine göre, pazarlık usulü ile belediye şirketlerine kiraya verildiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde; Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği, 36'ncı maddesinde ise, bu Kanun'un 1'inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu, Ancak 44'üncü maddede gösterilen işlerin belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle, 45'inci maddede gösterilen işlerin açık teklif usulüyle, 51'inci maddede sayılan işlerin pazarlık, 52'nci maddede gösterilen işlerin de yarışma usulüyle, yaptırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un "Pazarlık usulüyle yapılacak işler" başlıklı bahsi geçen 51'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde hangi işlerin bu kapsamda ihale edilebileceği şu şekilde belirlenmiştir; "*g) Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi,*"

Madde hükmünde belirtildiği üzere taşınmazların kiralanması hususunda bu fıkra kapsamında pazarlık usulünün uygulanabilmesi için iki şartın birlikte mevcudiyeti gerekmektedir:

1- Taşınmazın, Devletin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan olması,

2- İşin özelliği, idareye yararlı olması veya ivediliği gereği kapalı ya da açık teklif yöntemlerinin kullanılamıyor olması.

Dolayısıyla 51/g yöntemine göre pazarlık usulünün; Devlete ait taşınmazlar kavramının karşılığı olan, genel bütçeli kuruluşlara ait taşınmazlar yani tapuda Hazine adına kayıtlı taşınmazlar dışında uygulanmasının mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

Nitekim bu durum Belediyeye ait bir taşınmaza (Hazine taşınmazı olmayan) yönelik olarak Antalya 2'nci İdare Mahkemesi'nce verilen 31.10.2006 tarih ve 2006/1861 sayılı Kararı onayan Danıştay 13'üncü Dairesi'nin vermiş olduğu 21.10.2008 tarih ve 2008/6874 sayılı Kararda da şu şekilde açıkça ifade edilmiştir:

“Mülkiyeti belediyelere ait taşınmazların "Devletin özel mülkü" ve "Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yer"lerden (kayalar, tepeler, dağlar, kaynaklar, sahipsiz şeyler, akarsular, kıyılar vb.) olmadığına tartışmasız olduğu, bu nedenle belediyelere ait taşınmazların 2886 sayılı Yasa'nın 51. maddesinin (g) bendi kapsamında kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi yoluyla devrinin olanaklı olmadığı ... na oy çokluğuyla karar verildi.”

Yukarıda ayrıntılı olarak açıklanan gerekçelerle, Belediyenin mülkiyetlerinde bulunan taşınmazların kiralama işlemlerinin, 2886 sayılı Kanun'un 51/g bendine göre ihale edilmesi mümkün olmayıp mevzuata aykırı bir işlem tesis edildiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Yapılan Taşınmaz Tahsislerinde Süre Sınırına Uyulmaması

Belediye tarafından diğer kamu kurum ve kuruluşlarına 5393 sayılı Kanun'a aykırı olarak 25 yılı aşan sürelerde veya süresiz taşınmaz tahsisi yapılmaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Diğer kuruluşlarla ilişkiler” başlıklı 75'inci maddesinde;

“Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.”

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, belediyeler; kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına, belediye meclis kararı ile tahsis edebilirler. Mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına gerçekleştirilen tahsis işleminin süresi ise yirmi beş yılı aşamaz.

Yapılan incelemede diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsise konu olan toplam 37 adet taşınmazdan; 19 adet taşınmazın Milli Eğitim Bakanlığına, 8 adet taşınmazın Diyanet İşleri Başkanlığına, 3 adet taşınmazın Sağlık Bakanlığına, 3 adet taşınmazın Emniyet Genel Müdürlüğüne, 2 adet taşınmazın Spor Genel Müdürlüğüne, 1 adet taşınmazın İzmir Büyükşehir Belediyesine “süresiz” olarak, 1 adet taşınmazın ise 49 yıllığına Gençlik ve Spor Bakanlığına tahsis edildiği tespit edilmiştir.

Belediyeler kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına, süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği için süresiz ve 49 yıllığına yapılan tahsis kararları kanuna aykırılık oluşturmaktadır.

Tahsis kararlarının, en fazla 25 yılı içerecek şekilde belediye meclisi tarafından yenilenmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Belediye Sınırları İçerisinde Yapılmış Olan Kamulaştırma İşlemlerine İlişkin Bilgilerin Tapu İdaresinden Alınmaması

Kurumun taşınmaz gelirlerinin incelenmesi sonucu, belediye sınırları içerisinde İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılmış olan kamulaştırma işlemleri haricindeki diğer kamulaştırma işlemlerinin Karşıyaka Tapu Müdürlüğü tarafından Belediyeye bildirilmediği

tespit edilmiştir. Bu bildirim yapılmamış olması sonucu belediyelerin en önemli gelir unsuru olan Emlak Vergisinde ciddi boyutta hata, kayıp ve kaçığın ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, belediyeler tarafından tahsil edilen ve önemli bir gelir kalemi olan emlak vergisini güvence altına almak amacıyla tapu idaresine kamulaştırma işlemleri, devir gibi mülkiyet değişimlerini ilgili belediyeye bildirme zorunluluğu getirmiştir. Bu zorunluluk bir vergi güvenlik önlemi olarak getirilmiştir. Zira emlak vergisi beyana dayalı bir vergidir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun;

“Kamulaştırma bedelinin mahkemece tespiti ve taşınmaz malın idare adına tescili” başlıklı 10'uncu maddesinde; *“..Bu tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, tapu dairesi durumu ilgili vergi dairesine bildirir. ”*,

“Vergilendirme” başlıklı 39'uncu maddesinde; *“Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur.”* hükümleri yer almaktadır.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun;

“Bildirim verme ve süresi” başlıklı 23'üncü maddesinde, *“Bu Kanunun 33 üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması halinde (geçici ve daimi muaftiyetten faydalanılması hali dahil) emlak vergisi bildirim verilmesi zorunludur. Emlâkin bulunduğu yerdeki ilgili belediyeye verilir.”*

“Vergi değerini tadil eden sebepler” başlıklı 33'üncü maddesinde *“..6. Bir bina veya arazinin taksim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesi (Araziden bir kısmının istimlak edilmesi de ifraz hükmündedir.)”*

“Usul hükümleri” başlıklı 37'nci maddesinde, *“Bu Kanunda geçen “Vergi dairesi” tabiri, belediyeleri ifade eder.”*

“Ödeme süresi” başlıklı 30'uncu maddesinde, *“Devir ve ferağ yapılan bina ve arazinin, devir ve ferağın yapıldığı yıl ile geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden ve devralan müteselsilen sorumlu tutulurlar. Devralanın mükellefe*

rücu hakkı saklıdır. Tapu daireleri devir ve ferağ işlemini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirir.”

hükümleri düzenlenmiştir.

Gayrimenkul mülkiyetinin kamu tüzel kişiliği adına tescil edildiği kamulaştırma işlemlerinin, mevzuat gereği ilgili belediyeye bildirilmemesi sonucu;

- Kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan gayrimenkule ilişkin daha önceden beyanname verilmediği, emlak vergisi ödenmediği ve bildirim yapılmamış olduğundan bu hatanın düzeltilmeden devam edeceği,
- Kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan gayrimenkule ilişkin daha önceden gelen emlak vergisi borçlarının bulunduğu ve bildirim yapılmamış olduğundan bu hatanın düzeltilmeden devam edeceği,
- Kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan gayrimenkule ilişkin Kamulaştırma Kanunu'ndan kaynaklanan ek emlak vergisinin beyan edilmediği ve bildirim yapılmamış olduğundan bu hatanın düzeltilmeden devam edeceği,
- Bildirim yapılmamış olması nedeniyle beyanname verilmiş olan gayrimenkullerde kamu adına tescil tarihinden sonra tahakkuk yapılmaması gerekirken, eski malik adına tahakkuk yapılmaya devam edeceği,
- Bildirim yapılmamış olduğundan bu hatalar sonucu ortaya çıkan emlak vergisinden kamulaştırmayı yapmış olan kamu kurumunun müteselsil sorumluluğunun devam edeceği riskine sebep olabilecektir.

Yukarıda açıklanan gerekçelerden dolayı, tapu idaresinin özellikle Kamulaştırma Kanunu ve Emlak Vergisi Kanunu kapsamındaki işlemler konusunda ilgili belediyeleri bilgilendirmesi; 6083 sayılı Kanun çerçevesinde veri paylaşımı sağlaması; bu bilgilendirme ve paylaşımın Takbis sistemi kapsamında gerekli teknolojik altyapı kullanılarak sistemli ve zamanlı olması; belediye tarafından ise bu işlemlere ilişkin bilgilendirme ve paylaşım takibinin yapılarak emlak vergisi gelirlerinin güvenceye kavuşturulması gerekmektedir.

BULGU 5: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulüyle Yapılan Mal Alımlarının ve Yapım İşlerinin Yasal Sınırı Aşması ve Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşünün Alınmaması

Belediyenin hesap ve mali tablolarında yapılan incelemede doğrudan temin ya da pazarlık usulüyle yapılan mal alımlarının ve yapım işlerinin mevzuatta öngörülen % 10'luk sınırı aşmasına rağmen aşan kısım için Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un "*Temel ilkeler*" başlıklı 5'inci maddesi idarelerin ihtiyaçlarını öncelikle açık ihale ve belli istekliler arasında ihale usulüyle karşılamasına, diğer usullere ise ancak Kanun'da gösterilen özel hallerde başvurulması gerektiğine işaret etmektedir. Madde metninde bahsedilen özel haller Kanun'un 21 ve 22'inci maddelerinde sayılmış olup bu şartların ortaya çıkması durumunda dahi idareye takdir yetkisi tanınmakta, açık ihale veya belli istekliler arasında ihale yapılmasının önünde bir engel bulunmamaktadır. Kanun koyucu, bu takdir yetkisine de miktar yönünden sınırlama getirmiş olup 62'nci maddenin 3'üncü fıkrasının (1) bendine göre 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacaktır. Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21.2'nci maddesine göre %10 oranı hesaplanırken kamu kurum ve kuruluşlarının yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarı dikkate alınacak ve mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı hesaplanacaktır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21.4'üncü maddesi gereği mahalli idarelerde uygun görüş için Kamu İhale Kuruluna başvurmakla görevli ve yetkili olanlar üst yöneticiler olup bu konuda yetki devredilmiş olsa bile yetki devredilenlerin başvuruları kabul edilmeyecektir.

Karşıyaka Belediyesi hesaplarında yapılan incelemede, kurumun 2020 yılında mal alımları için 34.555.630,00 TL, yapım işleri için 23.434.000,00 TL tutarında ödenek ayırdığı, 2020 yılı için öngörülen limitin mal alımları için 3.455.563,00 TL, yapım işleri için 2.343.400,00 TL olduğu, 2020 yılı içinde 21 ve 22'nci madde kapsamında 6.447.636,53 TL tutarında mal alımı, 7.124.463,14 TL tutarında yapım işi yaptığı, doğrudan temin limitlerinin mal alımları için yaklaşık 2 kat, yapım işleri için yaklaşık 3 aştığı buna rağmen %10'u aşan kısım için Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 9: Karşıyaka Belediyesi 21/f ve 22/d Doğrudan Temin Limitleri

	Bütçe toplamı	Doğrudan temin limiti	Harcanan tutar	Aşılan miktar
Hizmet Alımı	189.206.241,17 TL	18.920.624,12 TL	3.489.165,91 TL	---
Mal Alımı	34.555.630,00 TL	3.455.563,00 TL	6.447.636,53 TL	2.992.073,53 TL
Yapım İşi	23.434.000,00 TL	2.343.400,00 TL	7.124.463,14 TL	4.781.063,14 TL

Sonuç olarak mal ve hizmet alımları için öngörülen üst sınırın aşılmasına rağmen uygun görüş alınmamasının mevzuata aykırı olduğu, Kanun’da ve Tebliğ’de emredici hüküm niteliği taşıyan düzenlemelere riayet edilmesinin gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Doğrudan Temin Suretiyle Gerçekleştirilen Hizmet Alımı ve Yapım İşi Ödemeleri İçerisinde Hakediş Raporlarının Bulunmaması

Doğrudan temin yoluyla gerçekleştirilen yapım işleri ve hizmet alımlarına ait ödeme dosyalarında hakediş raporlarının bulunmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği’nin “hakediş raporu” başlıklı 6’ncı maddesinde,

“(1) İhale veya doğrudan temin usulüyle yapılacak yapım işleri ile hizmet alımlarında, sözleşme ve/veya şartname hükümlerine göre yerine getirilen taahhütlerin bedellerinin ödenmesinde aşağıda belirtilen hakediş raporları düzenlenir. a) Yapım İşleri Hakediş Raporu (Örnek: 4): Bu rapor, yapım işlerinde yükleniciye ödenecek ara ve kesin hakediş tutarının hesaplanmasına esas olan belgelerden oluşur. Yapım türüne göre ilgili sayfaları ve gerekli görülen diğer belgeler düzenlenerek yüklenici ve yapı denetim elemanlarınca imzalanır, yetkili makamca onaylanır. b) Hizmet İşleri Hakediş Raporu (Örnek: 5): Bu rapor, hizmet işlerinde yükleniciye ödenecek ara ve kesin hakediş tutarının hesaplanmasına esas olan belgelerden oluşur. Hizmet türüne ve işin özelliğine göre yalnızca ilgili sayfaları ve gerekli görülen diğer belgeler düzenlenerek yüklenici ve kontrol elemanlarınca imzalanır, yetkili makamca onaylanır.” denilmiştir.

Yönetmelikten anlaşılacağı üzere sözleşme veya şartnamedeki hükümlere göre yerine getirilmesi gereken bedellerin ödenmesinde hizmet ve yapım işleri hakediş raporu düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak yapılan incelemede doğrudan teminle gerçekleştirilen

yapım işleri ile hizmet alımlarına ilişkin olarak hakediş raporlarının düzenlenmediği görülmüştür.

Doğrudan temin yoluyla gerçekleştirilen hizmet alımları ve yapım işlerine ait ödemeler için Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'ne uygun olarak hakediş raporlarının düzenlenmesi ve ödeme belgelerine eklenmesi gerekmektedir.

BULGU 7: İhtiyaçların Karşılanmasında İhale Usulleri Yerine Doğrudan Temin Yönteminin Yaygın Olarak Kullanılması

Karşıyaka Belediyesinin mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin gerçekleştirilmesinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleriyle öngörülen temel usuller yerine, yaygın olarak doğrudan temin usulünün kullanıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5'inci maddesinde belirtilen temel ilkeler uyarınca kamu idareleri, yapacakları ihalelerde saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu tutulmuştur. Yine aynı maddede, yapılacak olan ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu, diğer ihale usullerinin Kanun'da belirtilen özel hallerde kullanılacağı belirtilmiştir. Kanun'un 22'nci maddesinde ise ihale usullerinden ayrı olarak, aynı maddenin bentlerinde sayılan hallerde ihtiyaçların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin yoluyla karşılanmasına izin verilmiştir.

Yapılan incelemede 2020 yılı içinde toplam 14 ihalede açık ihale usulünün, 3 ihalede ise pazarlık usulünün kullanıldığı görülmüştür. Bunların mal ve hizmet alımı ile yapım işlerine göre dağılımına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 10: İhale Türleri Dağılımı

	21/f Pazarlık	Açık İhale
Mal alımı	2	9
Hizmet alımı	0	2
Yapım işi	1	5

Yıl içinde mal alım ihaleleri ile 8.891.654,06 TL, hizmet alım ihaleleri ile 18.621.778,00 TL, yapım işi ihaleleri ile 8.953.060,78 TL tutarında harcama yapılmış olmasına karşın, doğrudan temin yoluyla mal alımları için 6.523.001,86 TL, hizmet alımları için 4.349.942,12

TL, yapım işleri için 6.210.759,64 TL harcama yapılmıştır. Doğrudan teminle yapılan mal alımları toplam mal alımlarının %42'sini; hizmet alımları, toplam hizmet alımlarının %19'unu; yapım işleri ise toplam yapım işlerinin %41'ini oluşturmaktadır. Hizmet alımlarında doğrudan temin oranı düşük görünmekle birlikte, hizmet alımları için harcanan toplam 22.901.720,12 TL'nin 17.925.572,00 TL tutarındaki kısmının kent içi çevre temizliği ihalesine, 626.206,00 TL tutarındaki kısmının ise araç kiralama ihalesine ait olduğu dikkate alındığında, bu iki ihale dışındaki hizmet alımlarının tamamının doğrudan temin ile yapıldığı anlaşılmaktadır. Nitekim aynı durum yapım işleri için de geçerlidir. İhale ile yapılan 6 yapım işinin toplam tutarı 8.953.060,78 TL iken doğrudan temin yöntemi ile yaptırılan yapım işi tutarı 6.523.001,86 TL'dir. Bu durum belediyenin birçok yapım işini doğrudan temin yoluyla yaptığını göstermektedir. Bu hususlara ek olarak ihale yapılan konularda, ayrıca doğrudan teminle alıma başvurulduğu ve işlerin parçalara bölünmek suretiyle doğrudan teminle yapıldığı da incelenen evraklarda göze çarpmaktadır. 197.000.00 TL tutarındaki 2 adet araç alımının aynı firmadan 22/d doğrudan temin yöntemi ile 229.274,00 TL tutarındaki bilgisayar alımlarının üç farklı firmadan 22/d doğrudan temin yöntemi ile 202.960.00 TL tutarındaki temiz filler alımlarının iki farklı firmadan yapıldığı, çeşitli etkinliklerin organizasyonunu içeren hizmet alımı ödemelerin 22/b doğrudan temin yöntemi ile yapıldığı tespit edilmiştir. Bu durum belediyenin ihtiyaçlarını önceliklendiremediğini, plan ve program yapmaktan uzak olduğunu, çeşitli sebeplerde ihale yapmaktan kaçındığını ve bütçesini verimli kullanamadığını göstermektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri gereğince, ihale usulüyle ihale edilmesi gereken işlerin, yasanın amacına uygun olmayan yorumlarla doğrudan temin ile edinilmesi mevzuat hükümlerine aykırılık oluşturduğu için bu tarz uygulamaların yapılmayarak, ihtiyaçların karşılanmasında Kanun'da öngörülen temel ihale usullerinin kullanılmasının gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 8: Özel Hakka Sahip Olmayan Kişilerden Doğrudan Temin Suretiyle Hizmet Alımı Yapılması

İhtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olmayan kişilerden 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/b maddesi kapsamında doğrudan temin suretiyle hizmet alımları yapıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin (b) bendinde, sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması

durumunda ihtiyaçların ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile alınabileceği belirtilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "İhtiyacın özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden temini" başlıklı 22.3'üncü maddesinde, "4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (b) bendi sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle özel bir hakka sahip olmasını ifade etmektedir. Bu nedenle, ihale konusu mal veya hizmet, bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle ve münhasır hakların korunması nedeniyle sadece belirli bir mal tedarikçisi veya hizmet sunucusu tarafından sağlanabiliyorsa, ilan yapılmaksızın anılan madde hükmüne göre doğrudan temin yoluyla ihtiyaçların karşılanması mümkün bulunmaktadır. Örneğin idarelerin diğer usullerle temini mümkün olmayan bilimsel yayın, fikir ve sanat eseri, belirli bir akademik kişiden eğitim v.b. mal veya hizmetler bu bent kapsamında temin edilebilecektir. İdareler, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (b) bendinin uygulamasında, (Tek Kaynaktan Temin Edilen İhtiyaçlara İlişkin Standart Formu-KI K022.0/M ve KI K021.0/H) kullanarak ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabileceğini detaylı olarak yazacak, fiyat araştırması yapacak, ihtiyaç konusu mal veya hizmetin niteliklerini tarif edecek ve bu hususlara ilişkin bütün belgeleri standart forma ekleyeceklerdir." denilmiştir.

Tebliğe göre 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (b) bendine göre yapılacak alımlarda gerçek tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması gerekir. Bu özel hak sadece belirli bir hizmet sunucusu tarafından sağlanabiliyorsa o zaman ilan yapılmadan madde hükmüne göre doğrudan temin yoluyla ihtiyaçların karşılanması mümkündür. Doğrudan teminin bu bendine göre yapılan alımlarda "Tek Kaynaktan Temin Edilen İhtiyaçlara İlişkin Standart Formuyla" ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek tek kişiden karşılanabileceğinin detaylı olarak yazılması ve fiyat araştırılmasının yapılması gerekir.

Karşıyaka Belediyesi tarafından 2020 Yılı içinde çeşitli tarihlerde 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (b) bendi kapsamında 1.289.115,68 TL tutarında 208 adet hizmet alımı mevzuata aykırı olarak yapılmıştır. Söz konusu alımlar çeşitli etkinliklere koordinatör, danışman, yönetici, müzisyen, şef sanatçı solist sanatçı, piyano, saz sanatçısı hizmet alımı; çeşitli kurslara resim, drama, takı, halkoyunları, elsanatları, sirtaki, nakış, wayu, tango, fotoğrafçılık, dikiş, tezhip, türk sanat müziği, ebru, mozaik, kukla, karikatür, gazetecilik, gitar, ud, keman,piyano,bando, yoga,atletizm,eğitmen alımı;çeşitli eğitim merkezlerine sosyal bilgiler, fizik, tarih, türkçe, beden eğitimi, matematik, ingilizce, çince, fen teknolojileri, coğrafya, robotik kodlama, bilgisayar eğitmen alımı; demokrasi meydanı Atatürk heykeli,

yılanlı A, bombacı alıçavuş, sadı hoşses büstü ve gode cengiz büstü heykellerinin bakım onarımlarının ve temizliklerinin yapılması işi, yönetici, araştırmacı-yazar hizmet alım işi, tarih danışmanı, taş heykel sempozyumu danışmanlık hizmeti, kültür sanat koordinatörü, gazete karşıyaka için metin yazarlığı /muhabirlik hizmet alımı, karşıyaka belediyesi youtube ve sosyal medya kanalları için içerik alımı, koleksiyon kuratör hizmet alımı işi, koleksiyon yöneticisi, sözlü tarih projesi yöneticisi, araştırmacı-yazar hizmet alım işi, bld. sosyal medya platformlarında ve tiyatral etkinliklerinde seslendirme, metin incelenmesi, masal anlatıcılığı, çocuk oyunları hazırlanması ve yayınlanmasında kısmi süreli hizmet satın alma işi, Karşıyaka Lisesi bahçesinde bulunan Atatürk heykeli ve 3 adet rölyef bakım onarım ve temizliğinin yapılması, şiir atölyesi yöneticisi ve moderatörü hizmet alım işini içermektedir.

Ancak söz konusu alımlara ilişkin olarak; ihtiyaçların sağlandığı kişilerin özel bir hakka sahip kişiler olmadığı, mevzuatın öngördüğü formlara hizmetin neden tek kişiden karşılanabileceğinin detaylı olarak yazılmadığı, formların gerekçe bölümlerinde alım yapılacak kişilerin özgeçmişlerinin veya “işinde iyi olduğu için” gibi ibarelerin bulunduğu, fiyat araştırması yapılmadığı, sadece alım yapılacak kişilerden fiyat teklifi alınarak maliyet belirlendiği tespit edilmiştir.

Özel hakların korunması nedeniyle sadece belirli bir mal veya hizmet tedarikçisi tarafından karşılanması mümkün olan mal ve hizmet alımlarının, ilgisine göre süreklilik arz edenlerinin ihale yoluyla, süreklilik arz etmeyenlerin ise 22/d doğrudan temin yöntemiyle yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: Avukatlık Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımında Mevzuata Uyulmaması

Karşıyaka Belediyesi hesap ve işlemlerinin incelenmesi sırasında; belediye lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil edilen avukatlık vekâlet ücretlerinin avukatlar arasında dağıtımının mevzuatta belirtilen usullere uygun olarak yapılmadığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 82'nci maddesinde belediye lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin; avukatlara (49'uncu maddeye göre çalıştırılanlar dâhil) ve hukuk servisinde fiilen görev yapan memurlara dağıtımı hakkında 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun hükümlerinin kıyas yolu ile uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin 18'inci maddesinde de 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun'un yürürlükten kaldırıldığı, diğer mevzuatta 1389 sayılı Kanun'a yapılan atıfların bu Kanun Hükmünde Kararnameye yapılmış sayılacağı belirtilmiştir

659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin 14'üncü maddesinde vekâlet ücretine hükmedilmesi ve dağıtılması düzenlemiştir; bu maddeye dayanılarak hazırlanan Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile de vekâlet ücretinin dağıtımına ilişkin usul ve esaslar tespit edilmiştir

Hem KHK'nın 14'üncü madde hükümleri hem de Yönetmelik'in "Ödenecek vekâlet ücretinin limiti ve dağıtım şekli" başlıklı 6'ncı maddesinde vekâlet ücretlerinin ne şekilde dağıtılacağı açıkça belirlenmiştir.

Buna göre; Emanet hesabında toplanan vekâlet ücretleri, vekâlet ücretinden yararlanacak kişilere yıllık tutarı; (10.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarın on iki katını geçmemek üzere, şu şekilde dağıtılır:

a) Dava veya icra dosyasını takip eden hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata %55'i, vekâlet ücreti dağıtımının yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara %40'ı eşit olarak ödenir.

b) Davanın takibi ve sonuçlandırılmasında birbiri ardına veya birlikte hizmeti geçenerlere (a) bendine göre ayrılan hisseler bu kişilerin hizmet ve karara tesir derecesine göre hukuk birim amiri tarafından paylaşılır.

c) Dağıtımı yapılmayan %5'lik kısım muhasebe birimince Hazineye gelir kaydedilir.

Yönetmelik'in "Limit dışı vekâlet ücretinin dağıtımı" başlıklı 7'nci maddesinde vekâlet ücreti ödenen ve limitini dolduramayan hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara ödenecek tutarların, mali yılı takip eden Ocak ayı sonuna kadar tahakkuka bağlanmak suretiyle hukuk biriminin bağlı olduğu merkez muhasebe birimince emanet hesabındaki limit dışı vekâlet ücretinden ödeneceği ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in "Bütçeye gelir kaydedilmesi" başlıklı 8'inci maddesinde ise emanet hesabında toplanan ve dağıtım yapılamayan vekâlet ücretlerinin tahsilini takip eden üçüncü bütçe yılının sonunda gelir kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Yapılan incelemeler sonucunda avukatlık vekâlet ücretlerinin dağıtımında mevzuatla belirlenen dağıtım usulünün aksine yıl içinde tahsil edilen tüm vekâlet ücretlerinin kurum bünyesinde görev yapan ve vekâlet ücreti almaya haiz tüm personele eşit olarak üst sınırdan dağıtıldığı (ortak vekâletname ile dava yürütülse bile Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik 14/b uyarınca bu kişilerin hizmet ve karara tesir derecesine göre dağıtım esaslarına %55, %40 ve % 5 olarak uyulacaktır) ve dağıtım yapılmadan önce o yıl için tahsil edilen tutarlardan bütçeye gelir kaydedilmesi gereken %5'lik kısmın gelir kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, belediye lehine sonuçlanan dava dosyalarından kazanılan vekâlet ücretlerinin dağıtımının mevzuatta belirtilen esas ve usullere uygun biçimde dağıtılmasının hem belediye menfaatlerini korumak hem de yapılan uygulamanın mevzuata uygun yürütülmesini sağlamak bakımından önemli olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 10: Mesleki Uygulamalı Sınav Yapılmadan Kameraman Kadrosuna Alım Yapılması

Belediyenin, mesleki uygulamalı sınav yapmaksızın kameraman kadrosuna aldığı sözleşmeli personeli, ihtiyacına uygun olarak kamu hizmetlerini yerine getirmek amacıyla kullanmadığı, atama yapıldıktan kısa bir süre sonra başka kurumlara nakil ettiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında; "*Belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, planlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plancısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel yıllık sözleşme ile çalıştırılabilir*" ve beşinci fıkrasının ikinci cümlesinde, "*Bu personel hakkında bu Kanunla düzenlenmeyen hususlarda vize şartı aranmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümler uygulanır.*" düzenlemeleri yapılmıştır.

Yukarıda yer verilen hükme göre, avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plancısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel belediyelerde sözleşmeli personel olarak çalıştırılabilir. Bu Kanun'da belirtilen kadro ve unvanlar dışındaki "gibi uzman ve teknik personel" in hangi kadro ve personel olabileceği 06/06/1978 tarih ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esasların incelenmesiyle somutlaştırılabilir. 7/15754 sayılı Esaslara ekli cetvelde sözleşmeli çalıştırılacak unvanlar ile bunların nitelikleri belirtilmiştir. Belediyelerde 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesine göre sözleşmeli personel olarak çalıştırılacakların ya maddede belirtilen avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plancısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker olması ya da 7/15754 sayılı Esaslara ekli cetvelde yer alan uzman ve teknik personel olması gerekir. Norm kadro cetvelinde boş olarak bulunan 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinde belirtilen unvanlar ile 7/15754 sayılı Esaslara ekli cetvelde yer alan unvanlardan uzman ve teknik personel kadrolarında sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bunun haricindeki kadrolarda sözleşmeli personel çalıştırılmaz. 7/15754 sayılı Esaslara ekli 2 sayılı cetvelde unvanları belirtilen sözleşmeli personel pozisyonlarına alınacaklar sadece mesleki uygulamalı sınava tabi tutulur. Mesleki uygulamalı sınavlar da, ek madde 2'nin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkrasında belirtilen usule uygun olarak ilan edilir ve gerçekleştirilir.

Bu kapsamda ek madde 2'nin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkrasında; "*Kamu kurum ve kuruluşları, ÖSYM Başkanlığı tarafından yapılan merkezi yerleştirme suretiyle alınanlar haricinde, istihdam edilecek sözleşmeli personele ilişkin olarak, boş sözleşmeli personel pozisyon unvan ve sayısını, bu pozisyonlarda istihdam edileceklerde aranacak nitelikleri, pozisyonlara yapılacak yerleştirme usulünü, sınavla alınacaklarda sınavın yeri, tarihi, türü, konuları ile diğer hususları yerleştirme veya sınav tarihinden en az onbeş gün önce 10 sayılı Resmî Gazete Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 5 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince ilan ederler.*

Sınav veya yerleştirme başvurularının incelenmesi, gerçekleştirilmesi, sonuçlarının tespiti ile yerleştirilen adayların ilan edilen niteliklere uygunluğundan kurumlarca teşkil edilecek komisyon sorumludur. Komisyon; ilgili kurum veya kuruluşun atamaya yetkili amirinin veya görevlendireceği birim amirinin başkanlığında, personel işlerinden sorumlu birim yöneticisi ve atamaya yetkili amir tarafından görevlendirilecek üç üye olmak üzere toplam beş kişiden teşekkül eder.

Birinci fıkranın (c) bendi uyarınca yapılacak sınavlar ile uygulama sınavlarında, personel işlerinden sorumlu birim yöneticisi hariç, komisyon üyelerinin öğrenim düzeyi adaylarda aranan öğrenim düzeyinden düşük olamaz. Söz konusu komisyonun başkan ve üyeleri, eşlerinin, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımlarının katıldığı sınavlarda görev alamazlar.” hükmü yer almaktadır.

Mevzuattan anlaşılacağı üzere kameraman alımı için öncelikle, istihdam edilecek sözleşmeli personele ilişkin olarak, boş sözleşmeli personel pozisyon unvan ve sayısını, bu pozisyonlarda istihdam edileceklerde aranacak nitelikleri, pozisyonlara yapılacak yerleştirme usulünü, sınavla alınacaklarda sınavın yeri, tarihi, türü, konuları ile diğer hususları yerleştirme veya sınav tarihinden en az onbeş gün önce ilan edilecek, sonra adayların ilan edilen niteliklere uygunluğunu kontrol için bir komisyon oluşturulacak, bu komisyon; belediyenin atamaya yetkili amirinin veya görevlendireceği birim amirinin başkanlığında, personel işlerinden sorumlu birim yöneticisi ve atamaya yetkili amir tarafından görevlendirilecek üç üye olmak üzere toplam beş kişiden teşekkül edecek, personel işlerinden sorumlu birim yöneticisi hariç, komisyon üyelerinin öğrenim düzeyi adaylarda aranan öğrenim düzeyinden düşük olmayacak, söz konusu komisyonun başkan ve üyeleri, eşlerinin, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımlarının katıldığı sınavlarda görev alamayacaklardır. Bu şartları yerine getiren belediye kurduğu komisyon aracılığı ile mesleki uygulamalı sınav yapacaktır.

Ayrıca 7/15754 sayılı Esaslara ekli 4 sayılı cetvele göre kameraman kadrosuna alım için asgari aranan nitelik yükseköğretim kurumlarının ilgili bölümlerinden mezun olma şartıdır.

Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esasların 6'ncı maddesinde ilgililerin sözleşmelerinde belirtilen görev dışında başka bir işte çalıştırılmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede belediyenin istihdam edilecek pozisyon için ilan vermediği, komisyon kurmadığı, mesleki uygulama sınavını yapmaksızın sadece mülakat yoluyla personel alımı yaptığı ve ilgili personeli kameraman olarak çalıştırmadığı tespit edilmiştir. Nitekim kadroya alınan personelin de kısa çalışma süreleri ve başka kurumlara nakilleri göz önüne alındığında belediyenin kameramana ihtiyaç duymadığı da açık ve net olarak anlaşılmaktadır. Belediyenin sınırlı sayıda kişi için izlediği bu yöntem liyakat ilkesi ile bağdaşmamaktadır.

Tablo 11: Kameraman Olarak İstihdam Edilen Personelin Çalışma Süreleri

Görevi	Mezuniyet	İşe Giriş Tarihi	İşten Çıkış tarihi	Atama	Çalışma süresi
Kameraman (sözleşmeli personel)	Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo-Tv-Sinema (Lisans)	15.01.2015		28/07/2015 tarihinde milletvekili danışmanı olarak atanmıştır.	6 ay 13 gün
Kameraman (sözleşmeli personel)	Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik (Lisans)	15.01.2019		15.02.2019 tarihinden itibaren milletvekili danışmanı olarak atanmıştır.	1 ay
Kameraman (sözleşmeli personel)	Ege Ünivesitesi İletişim Fakültesi Radyo-Tv-Sinema (Lisans)	10.04.2014	14.02.2019 (İstifa)	Fiilen kameraman olarak çalışmamış Başkanlık hizmetlerinde çalışmıştır.	
		15.02.2019	07.04.2019	Özel Kalem müdürü	
		08.04.2019	09.04.2020	Memur olarak naklen Tayin Narlıdere Belediyesi	1 gün

Belediyenin, mesleki uygulamalı sınav yapmaksızın kameraman vb. kadrolara alım yapmaması ve bu kadroları başka kurumlara geçiş için kullanma uygulamasına son vermesi gerekmektedir.

BULGU 11: Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

Kurum ile en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında imzalanan ve 01.04.2019 ile 01.04.2021 tarihleri arasında geçerli olan sosyal denge sözleşmesinin incelenmesi neticesinde; söz konusu sözleşmede mevzuata aykırı hükümlerin yer aldığı görülmüştür.

Mahalli idarelerde düzenlenen sosyal denge sözleşmelerinin yasal dayanaklarını oluşturan gerek 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde gerekse de 375 sayılı KHK'nın Ek 15'nci maddesinde; belediyelerin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine hangi usul ve esaslarda sosyal denge tazminatı ödenebileceği, ödenecek tazminatın aylık tavan tutarının nasıl belirleneceği ile ilgili hükümlere yer verilmiş, bunun dışında çeşitli düzenlemeler yapılabileceğine ilişkin bir hususa yer verilmemiştir.

Ayrıca, 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde “*Bu sözleşme bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.*” denilerek, sosyal denge sözleşmesinin 4688 sayılı Kanun kapsamında toplu sözleşme olarak sayılamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Madde metninden açıkça anlaşılacağı üzere belediye başkanı ile sendika temsilcisi sadece ödenecek olan sosyal denge tazminat tutarını kanuni sınırlarda tespit etmek üzere yetkilendirilmiştir. Bunun dışında sözleşme hakkını toplu sözleşme gibi düşünmek ve sözleşme metnine yetkilendirilen husus dışında başkaca hükümler koymak yersizdir. Zira 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde mahalli idarelerle imzalanan sözleşmenin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılamayacağı açıkça belirtilmiştir.

Sosyal denge sözleşmelerinde sadece ödenecek sosyal denge tazminatı tutarına ilişkin düzenlemelere yer verilmesi, sosyal denge tazminatı sözleşmesinin konusu olmayan, mevzuata aykırı hükümlere yer verilmemesi gerekmektedir.

Sosyal denge sözleşmesinin incelenmesi sonucunda, bahsedilen mevzuat hükümleri uyarınca sözleşmede yer almaması gerektiği düşünülen hususlara aşağıda yer verilmiştir.

Sosyal denge sözleşmesinin “*İş sağlığı ve güvenliği*” başlıklı 19'ncü maddesi ile;

- İşverenin çalışanlara ilk kademe sağlık hizmeti vermek üzere kurum tabibi buldurması,
- Yılda bir kez tüm memurlara zorunlu tam teşekküllü check-up yapılması, check-up bulgularının olumsuz çıkması halinde daha ileri tetkiklerin işveren tarafından yaptırılması,
- İşverenin çalıştıkları işyeri ve muayene edildikleri hastane arasında olanaklar ölçüsünde vasıta tahsis etmesi,

Sözleşmenin “ *Belediyeye ait sosyal tesis olanaklarından yararlanma* ” başlıklı 20’nci maddesi ile;

- Belediyenin mülkiyeti ve kendi varlıkları üzerinde kurulu olup, belediye tarafından işletilen kreşlerden ,çocuk bakım evlerinden, çalışanların çocuklarının %50 indirimli ve öncelikle faydalanması,

Sözleşmenin “ *Diğer haklar ve ücretli izinler* ” başlıklı 21’nci maddesi ile;

- 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nde kadın çalışanların ücretli izin sayılması,
- Ulusal düzeyde Kabul edilen 10-16 Mayıs Engelliler Haftasının ilk günü ile 3 Aralık Dünya Engelliler Gününde, engellilere yönelik faaliyet gösteren konfederasyon, bağlı federasyon ve demeklerin kamu görevlisi olan yönetim kurulu üyeleri ile kamuda görev yapan tüm engellilerin idari izinli sayılması,
- Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli bulunan şehit dul ve yetimleri ile anne, baba ve kardeşlerinin 18 Mart Şehitler Gününde, malul gaziler ile eşlerinin ise 19 Eylül Gaziler Gününde idari izinli sayılması,

Sözleşmenin “ *Mali haklar* ” başlıklı 22’nci maddesi ile;

- Zabıta kolluk hizmetlerinde otomobil, kamyonet, motosiklet kullanan zabıta memurlarının kaza derneğine ödemesi gereken ücretin belediye tarafından ödenmesi,

Sosyal denge sözleşmesinin yukarıda yer verilen hükümleri 4688 sayılı Kanun’a ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’ye aykırılık oluşturduğu için sözleşmede yer almaması gerekmektedir.

BULGU 12: Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetvelini Oluşturan Gelir Kalemlerinden Bazılarının Tahakkuk Tahsilat Oranının Düşük Seviyede Gerçekleşmesi

Yapılan denetim ve incelemeler sonucunda tahakkuku yapılan bazı gelir kalemlerinin tahsilat oranlarının düşük olduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinde belediye başkanına, belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye

teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek gibi görevler verilmiş ve bu hususlarda belediye başkanına sorumluluk yüklenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Muhasebe Hizmeti ve Muhasebe Yetkilisinin Yetki ve Sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinde; gelirlerin ve alacakların tahsili işlerinin muhasebe yetkilisinin yürüteceği ve bu işlerin yapılmasından sorumlu tutulacağı, 38'inci maddesinde de kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu oldukları, ifade edilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre; amme alacaklarına ilişkin olarak amme borçlusuna bir "ihbarname" düzenlenmeli ve tebliğ edildikten sonra 1 ay içinde ödeme yapılması istenmelidir. Buna rağmen ödeme yapılmazsa borçluya, 7 gün içinde borçlarını ödemesi veya mal bildiriminde bulunması için bir "ödeme emri" düzenlenerek tebliğ edilmelidir. Düzenlenen ödeme emrinde kişiye, borcunu zamanında ödemez veya mal bildiriminde bulunmazsa borcunun cebren tahsil edileceği ve mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapis ile cezalandırılacağı, mal bildirimini gerçeğe aykırı surette yaptığı takdirde ise 3 aydan 1 yıla kadar hapis ile cezalandırılacağı bildirilmelidir. Ödeme emri üzerine hala ödeme yapılmamış ise "Haciz Varakası" düzenlenmeli ve haciz işlemlerine başlanmalıdır. Bununla birlikte istenen bilgileri zamanında vermeyenler için hem adli para cezası hem de hapis cezası öngörülmüş, bu suçların takibi için ise idarenin o mahaldeki en büyük memuruna Cumhuriyet Savcılığına ihbar yükümlülüğü getirilmiştir.

Yukarıda anılan Kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde üst yönetici ve muhasebe yetkilisine gelirlerin toplanması konusunda bir takım sorumluluklar yüklenmiş olmasına rağmen, önceki yıldan devir, cari yıl tahakkuk ve tahsilat oranları incelendiğinde kurumun toplam tahsilatının yaklaşık olarak aşağıdaki tabloda görüleceği üzere düşük bir oranda gerçekleştiği görülmüştür. Tahsilat oranlarının düşük seviyede gerçekleşmemesi için tahsil ve takip hususunda mevzuat hükümleri doğrultusunda hareket edilmesi gerekmektedir.

Tablo 12: Tahsilat Oranı Düşük Olan Gelirler

Gelir Çeşidi	Tahakkuk	Tahsilat	Tahsilat Oranı (%)
Bina Vergisi	89.203.202,36	60.359.828,39	67,67
Arsa Vergisi	24.683.580,61	16.233.566,61	65,77

Arazi Vergisi	5.650,28	647,91	11,47
Çevre Temizlik Vergisi	7.880.451,77	2.149.412,04	27,28
İlan ve Reklam Vergisi	2.233.645,47	624.748,86	27,97

BULGU 13: Gecekondu Fonu Hesabına Aktarılan Payların Amacı Dışında Kullanılması

Belediye tarafından açılan gecekondu fonu hesabının amacı dışında kullanıldığı tespit edilmiştir.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un "Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir" başlıklı 5 inci maddesinde;

"... Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilir. ...Bu paylar tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılır. ..."

denilmektedir.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun "Fonların teşkili ve kullanılması" başlıklı 12'nci maddesinde; belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, Türkiye Emlak Kredi Bankasında, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı, 13'üncü maddesinde ise bu fonlarda toplanan paraların nerelerde kullanılması gerektiği açıklanmıştır.

775 sayılı Kanun'un 13'ncü maddesinde; *"Buna göre 12'nci madde gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla;*

a) Bu kanundaki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında,

b) İslah olunacak gecekondu bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında,

c)Kendi bütçe imkânlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılır. “

denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, ilgili fonda biriken paralar 775 sayılı Kanun'un 13 üncü maddesinde açıklanan yerlerde kullanılabilir, bunun dışındaki yerlerde kullanılamayacaktır.

Belediye, belirli bir fona tahsis niteliğinde olan bu gelirini 775 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde belirtilen yerlere harcanması gerekmekte iken, dönem içerisinde cari harcamalarını karşılamak amacıyla kullanmıştır.

4706 ve 775 sayılı Kanun'da belirtilen payların mevzuatında belirtilen yerlere harcanmasını temin ve takip açısından fon hesabının amacı dışında kullanılmaması gerekmektedir.

BULGU 14: Büyükşehir Belediyesinin İlçe Sınırları İçerisindeki Kazılardan Elde Ettiği Gelirlerden Belediyeye Aktarması Gereken Tutarlara İlişkin Takibin Yapılmaması

İzmir Büyükşehir Belediyesi Altyapı Koordinasyon Merkezinin (AYKOME), Karşıyaka ilçe sınırları içerisindeki sokaklarda yapılan kazılardan elde ettiği gelirlerden Karşıyaka Belediyesine aktarması gereken tutarlara ilişkin takibin yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun “*İmar ile ilgili harçlar*” başlıklı 80'inci maddesinde;

“İmar mevzuatı gereğince aşağıda belirtilen harçlar belediyece tahsil olunur.

...

d) Zemin ve yol kanal açma izni verilmesi, yapım ve yıkım artığı malzeme ile toprak kazısının taşınması için belediyelerce yer gösterilmesi ve bu yerlerin tesviyesi "Zemin Açma İzni ve Toprak Hafriyatı Harcına",

... tabidir.” hükmü yer almaktadır.

15.06.2006 tarih ve 26199 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin “*Görev ve yetkileri*” başlıklı 8'inci maddesinde;

“(1) AYKOME, büyükşehir dâhilindeki alt yapı hizmetlerini etkili ve koordinasyon içinde yürütmek amacıyla;

...

f) Alt yapı ile ilgili kazı yapacak gerçek ve tüzel kişilere izin ve kazı ruhsatı verir ve buna ilişkin bedeli belirler.”

Aynı Yönetmelik’in “Hesabın oluşumu ve geliri” başlıklı 14’üncü maddesinde;

“(1) Alt yapı yatırım hesabı, ortak programa alınan altyapı hizmetlerinin amaca uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi için belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine konulan ödeneklerden bu hesaba yapılacak aktarım ile kazılardan elde edilen gelirlerden oluşur.

(2) Alt yapı koordinasyon merkezinin bütçesi büyükşehir belediye bütçesi içinde yer alır. Ayrıca, belediye ve diğer bütün kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine konulan ödeneklerden, alt yapı koordinasyon merkezi bünyesinde oluşturularak alt yapı yatırım hesabına aktarılacak tutarlar da gelir bütçesinin ilgili bölümünde gösterilir ve bu gelirler amacının dışında harcanamaz.

(3) Büyükşehir (Değişik ibare:RG-25/4/2014-28982) ve ilçe (Mülga ibare:RG-25/4/2014-28982) (...) belediyeleri cadde, bulvar, meydan ve sokaklarında yapılacak tüm kazılardan elde edilecek gelirler büyükşehir belediyesi bünyesinde açılacak alt yapı yatırım hesabında toplanır. Sokakların kazısından elde edilen gelirler ilgili belediyeye aktarılır. Bu paralar büyükşehir ilçe (Mülga ibare:RG-25/4/2014-28982) (...) belediyeleri tarafından sadece cadde, bulvar, meydan ve sokakların asfalt ve kaldırımların yapımında kullanılır. Bu gelirler amacı dışında kullanılamaz.” hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde İzmir Büyükşehir Belediyesi AYKOME tarafından Karşıyaka Belediyesi ilçe sınırları içerisindeki sokaklarda yapılan kazılardan elde edilen gelirlerin Karşıyaka Belediyesine aktarılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından ilçe sınırları içerisinde sokaklarda çok fazla kazı çalışması yapıldığı buna karşılık sadece 2019 yılında 82.000,00 TL’lik bir tutarı Karşıyaka Belediyesine göndermiş olduğu başka da bir gelir aktarımında

bulunmadığı, Belediyenin de çeşitli yıllarda biriken gelirin kendisine ödenmesine ilişkin olarak İzmir Büyükşehir Belediyesinden herhangi bir talepte bulunmadığı tespit edilmiştir.

İlçe sınırları içerisindeki sokaklarda yapılan kazılardan tahsil edilen gelirlerin büyük bir kısmının belediyeye aktarılmaması sonucunda, belediye gelir kaybına uğramaktadır. Bu kapsamda belediyenin bu konu hakkında bir talep yazısı oluşturarak İzmir Büyükşehir Belediyesinden kazılardan elde edilen gelirlerin kendisine aktarılmasını istemesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 15: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Belediyenin yetki alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin, takip ve tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 01.01.2014 tarihinde yürürlüğe giren "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik" bu faaliyetlerin ücretlendirilmesine ilişkin düzenlemeler getirmektedir.

Yönetmelik'in “*Tanımlar*” başlıklı 4'üncü maddesinde;

“... a) *Bakanlık: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığını,*

...

d) *Geçiş hakkı: İşletmecilere; elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlarla kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden ve üzerinden geçmeleri için tanınan hakları,*

e) *Geçiş hakkı ücreti: İşletmecinin, geçiş hakkı karşılığında geçiş hakkı sağlayıcısına ödeyeceği ücreti,*

f) *Geçiş hakkı ücret tarifesi: Ek-1’de yer alan Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi Üst Sınırları Tablosunda belirtilen yerlerde, geçiş hakkını kullanacak işletmecilerden talep edilen ücretlerin üst sınırlarını gösteren fiyat tarifesini,*

g) *Geçiş hakkı sağlayıcısı (GHS): Geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dahil olmak üzere taşınmazın sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahiplerini,*

ğ) *İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve altyapısını işleten şirketi,.....”*

ifade etmektedir.

Yönetmelik'in “Başvuru ve değerlendirme” başlıklı 6'ncı maddesinde İşletmecilerin geçiş hakkı kullanımı için Bakanlığa başvurmaları gerektiği belirtilmektedir.

Aynı maddenin yedinci fıkrasının başvurusu kabul edilen işletmecilerin kamuya ait yerlerden geçiş hakkını kullanabilmesi hususunu düzenleyen (b) bendinde;

“Hazinenin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar ile mülkiyeti veya tasarrufu belediyelere ve kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar ile 25.2.1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu kapsamında kalan yerlerde geçiş hakkını kullanacak işletmeci, ilgili GHS'ye Ek-2'de yer alan belgeler ve Bakanlıktan alınan kullanım onayı ile birlikte başvuruda bulunur. GHS kendisine yapılan geçiş hakkı talebi başvurularını mevzuat çerçevesinde en geç altmış gün içerisinde sonuçlandırır ve sonucunu işletmeciye bildirir. Geçiş hakkı talebinin reddedilmesi durumunda yapılan bildirimde red gerekçeleri açıkça belirtilir.” denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in “İlkeler” başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde;

“Geçiş hakkının kullanılmasının öncelikle tarafların anlaşmasına bağlı olduğu”

“Geçiş hakkına ilişkin anlaşma” başlıklı 8'inci maddesinin birinci fıkrasında;

“İşletmeci ile GHS'nin serbestçe anlaşma yapabileceği; altıncı bendinde; geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin geçiş hakkına ilişkin anlaşmada yer alacağı”,

“Geçiş Hakkı Ücretleri” başlıklı 9'uncu maddesinde;

“Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için GHS tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücretinin, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve ilk yıldan sonraki geçiş hakkı ücretlerinin bir önceki yıl geçiş hakkı ücretine en fazla Türkiye İstatistik

Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırım yapılması suretiyle tespit edileceği”,

“*Mevcut Geçiş Hakları*” başlıklı Geçici 1’inci maddesinde;

“*Bu Yönetmelik kapsamında yer alan ve bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce sahip olunan geçiş hakları ve imzalanmış olan anlaşmaların herhangi bir sebeple sona ermediği sürece aynı şartlarda uygulanmaya devam olunacağı*”

hüküm altına alınmaktadır.

Yönetmelik’te, Bakanlık tarafından Elektronik Haberleşme Altyapı Bilgi Sisteminin (EHABS) kurulacağı ve işletmecilerin geçiş hakkına ilişkin elektronik haberleşme altyapı bilgilerini EHABS’ye kaydetmekle yükümlü olacağı belirtilmektedir.

Yönetmelik hükümlerine göre; Belediyeye ait taşınmazlar üzerinden elektronik haberleşme hizmetini sunmak isteyen işletmeciler, Bakanlıktan onay aldıktan sonra geçiş hakkı için Belediyeye başvuruda bulunacaktır. Başvurusu kabul edilen işletmeci, Belediye ile anlaşma yaparak Yönetmelik’te belirtilen tutardan fazla olmamak kaydıyla, geçiş ücretini de belirleyip mevcut veya yapmayı planladığı altyapı bilgilerini EHABS’ye kaydetmek zorundadır. Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere idarenin sorumluluğunda olan yerlerde elektronik haberleşme hizmeti sunmak amacı ile altyapı tesisi kuran işletmeler ile sözleşme yapılması ve Yönetmelik’in ekinde yer alan ücret tarifesini geçmemek üzere meclis kararıyla bir ücret tarifesi belirlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede belediyenin, telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinden alınması gereken geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsili için hiçbir çalışma başlatmadığı tespit edilmiştir.

Belediyenin gelir kaybına uğramaması için geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsiline ilişkin çalışmayı başlatması gerekmektedir.

BULGU 16: Yeniden Değerleme Oranı Kadar Artırılması Gereken Bazı Vergi ve Harçların Güncellenmemesi

Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca toplanan bazı vergi ve harç kalemlerinde yıllar itibarı ile yapılması gereken artışların yapılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 96'ncı maddesinde; Kanun'un 15'inci maddesindeki İlan ve Reklam Vergisi, 21'inci maddesindeki Eğlence Vergisi, 56'ncı maddesindeki İşgal Harcı, 60'uncü maddesindeki Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı ile 84'üncü maddesindeki Çeşitli Harçların tarifesinin nasıl belirleneceği açıklanmıştır. Buna göre söz konusu vergi ve harçlar, Kanun'da belirtilen en alt ve en üst sınırları aşmamak şartıyla mahallin çeşitli semtleri arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklar göz önünde tutularak ilgili belediye meclislerinin önerisi üzerine Cumhurbaşkanınca tespit edilecek ve tespit edilen bu tutarlar, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılacak ancak bu miktar ve tutarlar ilgili tarifeler için belirlenen en çok tutarı aşamayacaktır.

Kanun'un Geçici 7'nci maddesinde ise 2013 yılında uygulanmak üzere belediye meclislerince belirlenmiş olan maktu vergi ve harç tarifelerinin Cumhurbaşkanınca tespit edilecek karar yürürlüğe girinceye kadar uygulanmaya devam edileceği belirtilmiştir.

Ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan ve 11.07.2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 45 Seri No.lu Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği'nin "Belediyelerce Yapılacak İşlemler" başlıklı bölümünün 6'ncü paragrafında, 2013 yılında belirlenen tarifenin yeniden güncelleme oranı kadar her yıl arttırılacağı ancak Kanun'da belirtilen üst sınırı aşamayacağı da açıkça belirtilmiştir.

Mezkûr mevzuat hükümleri bir arada değerlendirildiğinde;

- Maktu vergi ve harç tarifelerini tespit etmeye yetkili kurumun Cumhurbaşkanlığı olduğu,
 - Cumhurbaşkanlığının bu yetkisini kullanıncaya kadarki süre için, belediye meclislerince 2013 yılında belirlenen tarifelerin uygulanmaya devam edeceği,
 - Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenen tarifelere her yıl bir önceki yıl için tespit edilen yeniden değerlendirme oranının uygulanacağı,
 - Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenecek tarifeye kadar geçerli olacak belediye tarifelerinin de aynı usul ve esaslara göre yürütüleceği,
- anlaşılmaktadır.

Karşıyaka Belediyesinin 2020 yılı hesap ve işlemlerinin denetimleri sırasında maktu vergi ve harçlara ilişkin tarifelerin, Kanun’da belirtilen üst sınırı aşmayacak şekilde yeniden değerlendirme oranları kadar her yıl artırılması gerekirken artırılmadığı, vergilere ve harçlara ilişkin tarifelerin 2013 yılında belirlenen tutarlar üzerinden uygulandığı tespit edilmiştir.

Tarifelerin güncellenmemesinin bahsi geçen mevzuata uygun olmadığı, Belediyenin 2013 yılından itibaren kümülatif olarak yeniden değerlendirme oranında artırılması gereken maktu vergi ve harç kalemlerinden gelir kaybına uğramakta olduğu değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu					
Bulgu Adı			Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
İzmir Büyükşehir Belediyesi	AYKOME Tarafından	Belediyesi Karşıyaka Belediyesi İlçe Sınırları İçerisindeki Sokaklarda Yapılan Kazılardan Tahsil Edilen Gelirlerin Karşıyaka Belediyesine Aktarılmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için 2020 Diğer Bulgular bölümü Bulgu 14: “Büyükşehir Belediyesinin İlçe Sınırları İçerisindeki Kazılardan Elde Ettiği Gelirlerden Belediyeye Aktarması Gereken Tutarlara İlişkin Takibin Yapılmaması” başlığı ile tekrar rapora alınmıştır.
Yapı Denetim Payının	Hesaplarına	Payının Gelir Aktarılmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için Denetim Görüşünün Dayanakları bölümü Bulgu 5: “Yapı Denetim Payının

			Gelir Hesaplarına Aktarılmaması” başlığı ile tekrar rapora alınmıştır.
Belediye Taşınmazlarının Belediye Şirketine Kiralanmasında Mevzuata Aykırı Olarak Pazarlık Usulünün Kullanılması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için Diğer Bulgular bölümü Bulgu 2: “Belediye Mülkiyetindeki Bazı Taşınmazların Pazarlık Usulü İle İhale Edilmesi” başlığı ile tekrar rapora alınmıştır.
Belediye Tarafından Başka Kurumlara Tahsise Verilen ve Başka Kurumlarca Belediyeye Tahsis Edilen Arazi ve Arsaların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için Denetim Görüşünün Dayanakları bölümü Bulgu 7 “Tahsise Konu Olan Arazi, Arsa ve Binaların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması” başlığı ile tekrar rapora alınmıştır.